



**UA-0057-R**  
**Second Year B. A. Examination**  
**February/March – 2012**  
**Economics : Paper - II**  
*(Indian Economy)*

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

|  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|
| <p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.<br/>Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination :</p> <p><b>Second Year B. A.</b></p> <p>Name of the Subject :</p> <p><b>Economics : Paper - 2</b></p> <p>Subject Code No. : <b>0 0 5 7</b> Section No. (1, 2,.....) : <b>NIL</b></p> | <p>Seat No. :</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td></tr></table> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; height: 80px; margin-top: 10px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; text-align: center;">Student's Signature</div> |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |

- (૨) પ્રશ્ન ૧ ફરજિયાત છે.  
(૩) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) માનવ વિકાસનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.  
(૨) રૂપિયાની રૂપાંતરણીયતા કોને કહેવાય ?  
(૩) રાજકોષીય ખાધ એટલે શું ?  
(૪) ગરીબાઈનું વિષયક એટલે શું ?  
(૫) નાણાકીય નીતિની મુખ્ય મર્યાદાઓનો નિર્દેશ કરો.  
(૬) બહુરાષ્ટ્રીય કંપની કોને કહેવાય ?  
(૭) ભારતના કરમાળખાની કોઈ પણ ચાર ખામીઓ જણાવો.

- ૨ ભારતના આર્થિક વિકાસમાં માનવ મૂડી રોકાણ અને માનવ સંસાધન વિકાસનું મહત્ત્વ સમજાવો અને ભારતમાં આ ક્ષેત્રે થયેલી પ્રગતિનું મૂલ્યાંકન કરો.

**અથવા**

- ૨ નાણાકીય નીતિ એટલે શું ? રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાની નાણાકીય નીતિના મુખ્ય હેતુઓ જણાવો.

૩ ભારતમાં નવા આર્થિક સુધારણા કાર્યક્રમનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૩ આયોજનકાળ દરમ્યાન વિદેશ વેપારના કદ, બંધારણ અને દિશામાં થયેલાં પરિવર્તનો તપાસો.

૪ (અ) ગુજરાતમાં પાકની તરાહને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.  
(બ) ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે થયેલ પ્રગતિનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૪ ભારતમાં છેલ્લા નાણાપંચની ભલામણો તપાસી તેની સમીક્ષા કરો.

૫ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

- (૧) ભારત સરકારની તાજેતરની રાષ્ટ્રીય વિદેશ વેપાર નીતિ
- (૨) ભારતમાં આયાત અવેજીકરણનો કાર્યક્રમ
- (૩) નવી આયાત-નિકાસ નીતિ
- (૪) ગુજરાતમાં ઊર્જાક્ષેત્રનો વિકાસ
- (૫) ભારતમાં બેરોજગારીનાં કારણો.

## ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.  
(2) Question one is compulsory.  
(3) All questions carry equal marks.

1 Write short answers to the following questions :

- (1) Clear the concept of human development.
- (2) What is meant by convertibility of rupee ?
- (3) What is Fiscal deficit ?
- (4) What is Poverty's vicious circle ?
- (5) Indicate the main limitations of the monetary policy ?
- (6) What is meant by the multinational company ?
- (7) State any four drawbacks of Indian tax structure.

2 Explain the importance of human investment and human resource development and evaluate the development in this field in India.

OR

2 What is meant by Monetary policy ? State the objectives of monetary policy of the Reserve Bank of India.

3 Evaluate the new economic reforms programme in India.

**OR**

3 Examine the changes which have taken place in the size, structure and direction of India's foreign trade during the plan period.

4 (a) Discuss the factor affecting the crop-pattern in Gujarat.  
(b) Evaluate the progress of Industrial sector in Gujarat.

**OR**

4 Critically evaluate the recommendations of last Finance Commission in India.

5 Write short notes : (any two)

- (1) The recent National Foreign Trade Policy of Government of India.
- (2) Programme of Import substitution in India
- (3) The new Import - Export Policy
- (4) The development of energy sector in Gujarat
- (5) The reasons of unemployment in India.